

Arkeologisk förundersökning

Broby i Funbo

Nybyggnation

Broby 1:3
Funbo socken
Uppsala kommun
Uppland

Hans Göthberg

UPPLANDSMUSEET

2001:14

Arkeologisk förundersökning

Broby i Funbo

Nybyggnation

Broby 1:3
Funbo socken
Uppsala kommun
Uppland

Hans Göthberg

Rapport 2001:14, avdelningen för arkeologiska undersökningar

Utgivning och distribution:

Upplandsmuseet

S:t Eriks gränd 6

753 10 Uppsala

Tel 018 – 16 91 00 (vx)

Fax 018 – 69 25 09

www.uppmus.se

© Upplandsmuseet, 2001

Planer: Hans Göthberg

Allmänt kartmaterial: Copyright Lantmäteriverket. Medgivande 507-98-3212.

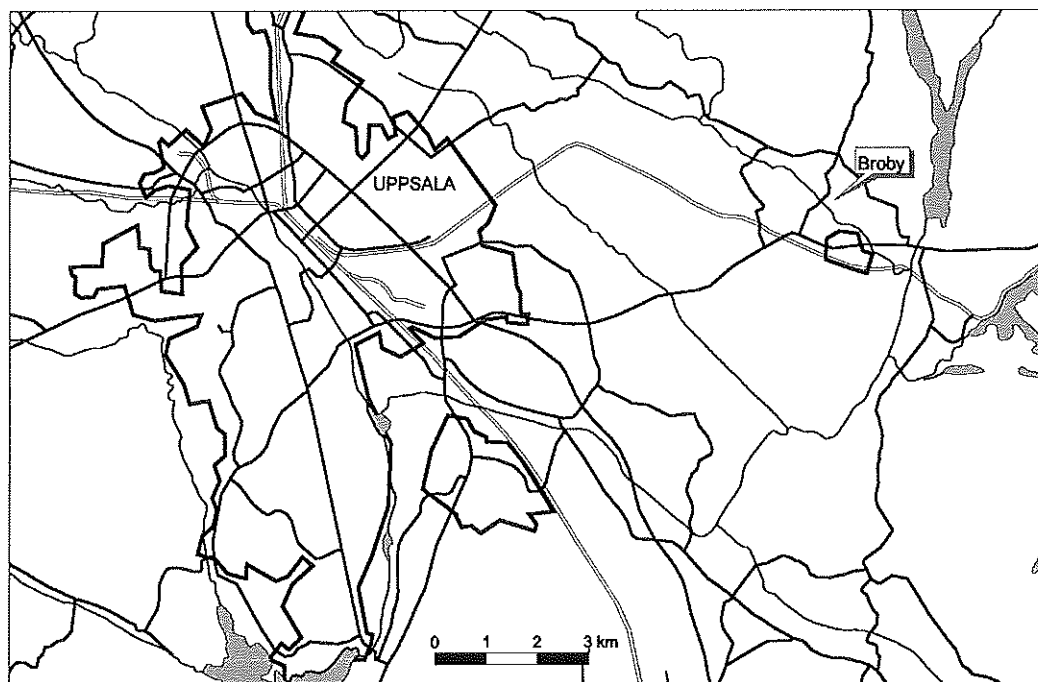
Innehåll

Inledning	4
Topografi och fornlämningar	4
Målsättning och metod	6
Resultat	6
Sammanfattning	8
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Inledning

Upplandsmuseet utförde i början av juli 2001 en arkeologisk förundersökning föranledd av planer på att uppföra en ny bostadspaviljong vid Bärby ungdomshem vid Broby i Funbo socken (fig 1). Förundersökningen gjordes på uppdrag av Specialfastigheter AB och efter beslut av länsstyrelsen i Uppsala län (dnr 220-7094-01). I förundersökningen deltog Hans Göthberg och Bent Syse.

Bostadspaviljongen skall anläggas i anslutning till redan existerande byggnader och till en mindre del på platsen för en av dessa. Norr om paviljongen skall därtill en carport och parkeringsplats anläggas. Ytan som kommer att beröras av den nya byggnaden och anslutande arrangemang uppgår till 3,800 m², ca 70x70 m.

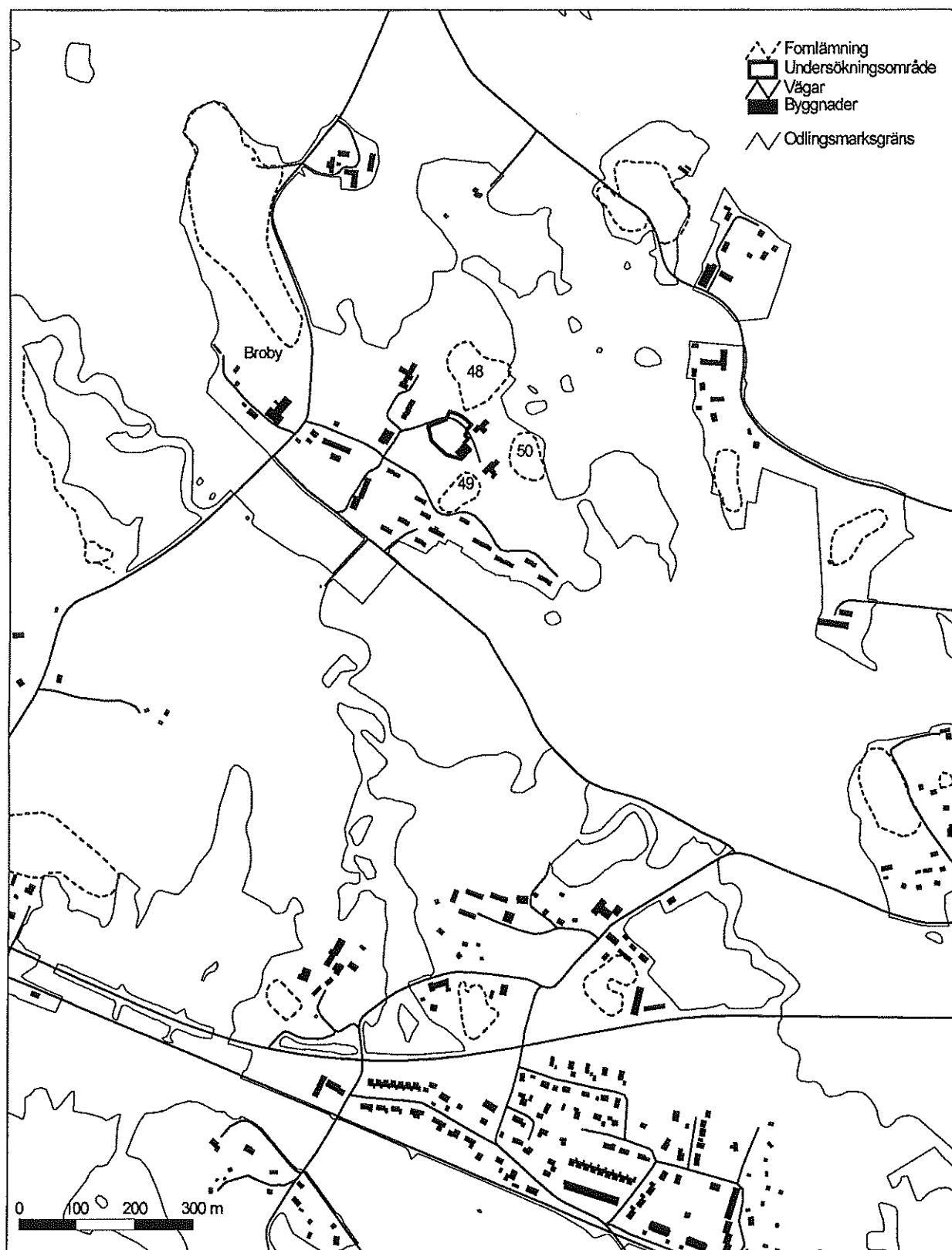
Figur 1. Översiktsplan som visar Broby i förhållande till Uppsala.

Topografi och fornlämningar

Broby ligger i en sidodalgång till Funboån och på några smärre skogsbevuxna höjder som omges av odlingsmark. Förundersökningen gjordes på en större gräsbevuxen yta som i alla väderstreck utom sydväst omges av trädbevuxna höjder. Nivåerna inom den förundersökta ytan ligger mellan 20 och 22 m.ö.h. och sluttar svagt mot sydväst. Denna yta var enligt häradskartan över Rasbo härad från 1862 uppodlad till åker. Enligt ekonomiska kartan från 1952 var den västra delen av ytan en fruktträdgård, medan den östra delen var uppodlad.

På de omgivande höjderna finns fornlämningarna nr 48, 49 och 50 i Funbo socken (fig 2). De är alla gravfält med 45, 13 respektive 25 högar eller stensättningar. Generellt tillhör gravfälten sannolikt järnålder. Några gravar är lite speciella, däribland tre resta stenar inom fornlämning nr 49 och en storhög med 35 m diameter inom nr 48. Resta stenar brukar kunna föras till äldre järnålder, medan storhögar tillhör yngre järnålder

eller möjligen bronsålder. Gravfältet nr 49 ligger 30 m söder den planerade bostadspaviljongen, medan gravfältet nr 48 endast ligger 15 m från parkeringsplatsen.

Figur 2. Utsnitt ur ekonomiska kartan med förundersökningsområdet i förhållande till fornlämnningar och nuvarande bebyggelse.

Målsättning och metod

Syftet med förundersökningen var att klarlägga i vilken utsträckning det fanns fornlämningar inom det område som skulle tas i anspråk för bostadspaviljongen och en parkeringsplats. Eftersom dessa avses att anläggas på tidigare odlad mark i nära anslutning till synliga fornlämningar kunde det finnas fornlämningar som inte var synliga i markytan.

Förundersökningen utfördes som en grävning av provschakt med grävmaskin. Grävningen gjordes skiktvis genom matjordslagret ned till naturligt avsatta lager, på vilken nivå eventuella överplöjda lämningar kunde finnas bevarade.

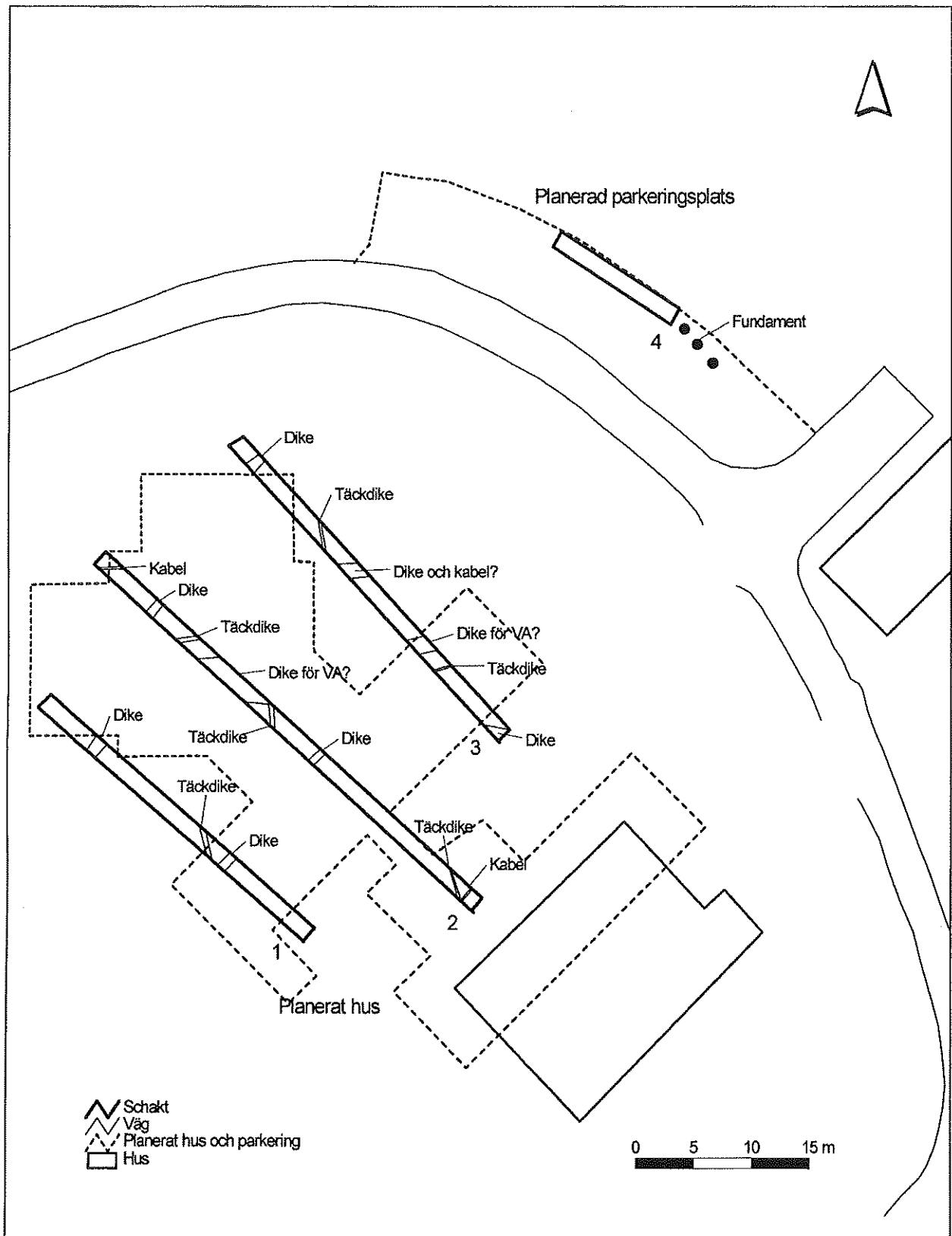
Resultat

Inom förundersökningsytan grävdes fyra schakt med en grävmaskin (fig 3). Schakten var 1,5 m breda och hade en sammanlagd längd om 120 m, med en total yta om 180 m². Tre av schakten (nr 1-3) grävdes på platsen för den planerade bostadspaviljongen och det fjärde på platsen för parkeringsplatsen.

I schakt 1-3 var matjordslagret 0,3-0,4 m tjockt. Underlaget bestod av mörk kompakt lera med smärre inslag av kalk och enstaka stenar. Inga anläggningar av förhistorisk karaktär påträffades. I leran urskiljdes däremot ett antal täckdiken och diken från jordbruksepoken. Dessutom fanns flera störningar som att döma av förekomst av tegel eller andra sentida föremål bör vara sentida och vara förknippade med bl.a. avlopp. Slutligen påträffades några smala schakt med kablar, troligen för el och lokaltelefon.

I schakt 4 var matjordslagret 0,3 m tjockt. Närheten till ett moränimpediment märktes genom av leran hade en stor inblandning av sten. Inga anläggningar påträffades och heller inga diken. Däremot noterades sentida störningar sydost om schaktet i form av tre cementfundament med en diameter av 1 m. Även i nordväst fanns störningar i form av ett krondike. Längs parkeringsplatsens västra kant låg dessutom såväl VA-ledningar som kablar. Sammanfattningsvis fanns därmed sentida störningar inom stora delar av denna yta.

Sammantaget har inga lämningar av förhistoriska fornlämningar påträffats inom den förundersökta ytan. Den mörka leran i kombination med att förundersökningen utfördes under en torr och varm period innebar att förutsättningarna för att urskilja eventuella förhistoriska lämningar inte var de bästa. En annan förklaring till att inga fornlämningar påträffades kan vara läget mellan höjddpartierna som sammanfaller med de naturliga dräneringsvägarna. Samtidigt kan den undersökta platsen karaktäriseras som undanskymd i och med att det till stor del omgavs av höjddartier. Det är däremot inte uteslutet att det kan finnas, eller ha funnits, överplöjda fornlämningar närmare de synliga gravfälten.

Figur 3. Plan över provschaktens innehåll samt befintlig och planerad bebyggelse m.m.

Sammanfattning

En förundersökning har gjorts vid Broby i Funbo socken på grund av planer att bygga en bostadspaviljong i anslutning till befintliga byggnader vid Bärby ungdomshem. Platsen för den nya byggnaden utgörs av en flack gräsbevuxen yta.

I de fyra provschakt som grävdes påträffades inga spår av förhistoriska fornlämningar. Däremot fanns spår av sentida verksamheter från jordbruksepoken i form av diken och ungdomshemmet i form av schakt för VA-ledningar och kablar.

Tekniska och administrativa uppgifter

Undersökningstyp: Förundersökning

Orsak till förundersökningen: Planerad bostadsbebyggelse

Beställare: Specialfastigheter AB

Plats: Funbo-Broby 1:3

Fältarbetsperiod: 5 juli 2001

Projektdeltagare: Hans Göthberg, Bent Syse

Upplandsmuseets diarienummer: 627-2001

Upplandsmuseets projektnr: 899

Länsstyrelsens beslutsdatum och diarienummer: 20 juni 2001, dnr 220-7094-01